

bevisumiddelbarheden, d.v.s. førelse af beviser direkte for den dømmende ret. Under de nordiske forhandlinger har der dog været enighed om, at muligheden for at indkalde vidner for anden ret end den dømmende ikke helt bør udelukkes. Der kan forekomme tilfælde, hvor det kan være hensigtsmæssigt at indkalde et vidne til en anden ret, f. eks. hvis hele bevisførelsen samles ved denne ret.

Til § 3.

Spørgsmålet om, hvorvidt betingelserne for at indkalde et vidne er tilstede, afgøres i alle tilfælde af vedkommende ret, der samtidig med indkaldelse fastsætter et varsel for vidnet.

Varslet forudsættes fastsat under hensyn til afstanden mellem vidnets bopæl og vedkommende ret og til de regler, der gælder i hjemlandet.

Til § 4.

Der er ikke fundet behov for at indføre regler om pligt for personer bosat i de andre nordiske lande til at fremlægge dokumenter for en dansk domstol. En sådan fremlæggelse kan ligeså godt ske for vedkommende udenlandske ret i henhold til en retsanmodning.

Er derimod den, der har rådighed over bevismidlet indkaldt til at møde som vidne for retten, vil det dog være mest praktisk, at det samtidig med indkaldelsen kan pålægges ham at medtage dokumenter, der har betydning for sagen. Bestemmelsen er affattet i overensstemmelse hermed.

For så vidt angår tvangsmidlerne henvises til bemærkningerne til § 6, og for så vidt angår vidneudelukkelses- og vidnefritagelsesgrundene til bemærkningerne til § 5.

Til § 5.

Det har under de nordiske forhandlinger været drøftet, om alene domstolslandets vidneudelukkelses- og vidnefritagelsesgrunde skal anvendes, eller om vidnet også skal kunne nægte at afgive forklaring med hjemmel i sit hjemlands lovgivning. Der var enighed om, at den sidste løsning måtte foretrækkes. I overensstemmelse hermed fastsættes det i stk. 1, at vidneforklaring ikke må afkræves en person, såfremt dette vil være i strid med retsplejelovens regler eller lovgivningen i det land, hvor vidnet er bosat. Samme synspunkt gør sig gældende for så vidt angår editionspligten efter § 4.

Under hensyn til at den forurettede i en straffesag i Sverige slet ikke — og i Finland kun i meget begrænset omfang — kan afhøres under strafansvar eller tvinges til at afgive forklaring i retten, har man fundet det nødvendigt at optage en udtrykkelig

bestemmelse i stk. 2 om, at disse personer kun kan afhøres i overensstemmelse med de regler, der gælder i deres hjemland. De pågældende personer kan derimod godt under tvangsmidler indkaldes til at give møde for retten.

Anvendelse af reglerne i stk. 1 og 2 forudsætter kendskab til de udenlandske regler om vidneudelukkelse, vidnefritagelse og afhøring af forurettede i straffesager. Der vil derfor i forbindelse med lovens ikrafttræden blive udsendt vejledning til domstolene herom.

Til § 6.

Bestemmelsen fastlægger de tvangsmidler, som kan anvendes i tilfælde, hvor vidnet udebliver uden lovligt forfald. Der har under de nordiske forhandlinger været enighed om, at der ikke skulle være adgang til at bestemme, at et vidne skal afhentes eller tages i forvaring ved politiets foranstaltning, medmindre vidnet befinder sig i domstolslandet. Der har endvidere været enighed om, at tvangsbøder, der kun kendes i Danmark, heller ikke skal kunne bringes i anvendelse. Tilbage bliver en adgang for retten til at pålægge bøder og til at tilpligte vidnet at erstatte de udgifter, som udeblivelsen har medført.

Vægrer et vidne sig uden lovlig grund ved at svare, kan alle de tvangsmidler, der er hjemlet i domstolslandet, finde anvendelse, herunder frihedsberøvelse. Det samme gælder, dersom et vidne nægter at forevise eller udlevere dokumenter, som han efter pålæg i medfør af § 4 har medbragt.

Til § 7.

Bestemmelsen fastsætter en vis immunitet for nordiske vidner. Bestemmelsen er i overensstemmelse med princippet i § 6 i lov nr. 27 af 3. februar 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige.

Man har under de nordiske forhandlinger fundet det mest hensigtsmæssigt og rimeligt, at alle kan møde som vidne efter denne lov uden at risikere forfølgning for strafbare handlinger, de tidligere har begået. Man kan eventuelt senere anmode om at få vidnet udleveret eller anmode hjemlandet om at overtage strafforfølgningen.

Til § 8.

På baggrund af den væsentlige indbyrdes forskel, der er mellem vidnegodtgørelsen i de nordiske lande, har det været nødvendigt at fastsætte særlige godtgørelsesregler for nordiske vidner. Det er under forhandlingerne forudsat, at revision af de aftalte godtgørelsessatser må ske i nordisk samarbejde.